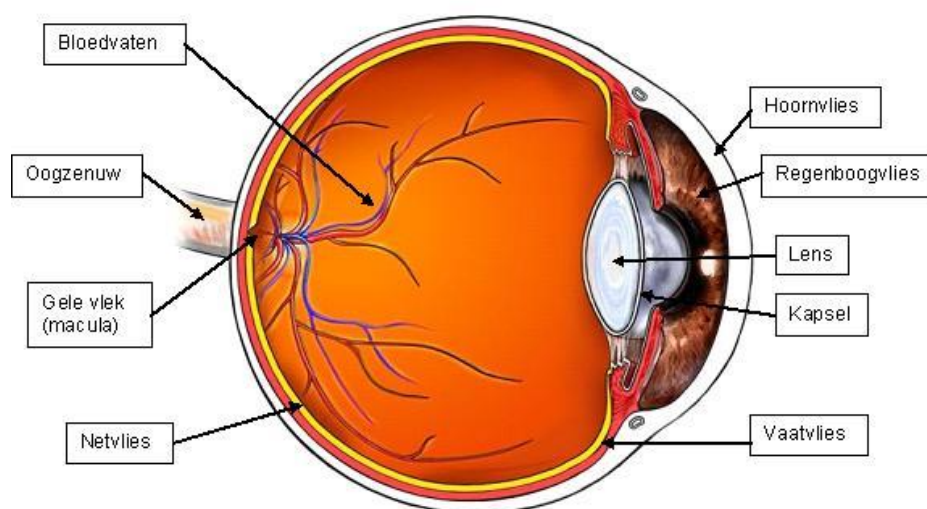

Cataract

Ouderdomsstaar

Staar

Voor in het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Naarmate we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt krijgt daarmee te maken. Maar niet iedereen heeft er echt last van. De meest voorkomende vorm van staar is ouderdomsstaar, daar gaat deze folder over.

awarsaorsneae oog

Ouderdomsstaar

Ouderdomsstaar is een 'normaal' verouderingsproces, net als het krijgen van rimpels. Sommige mensen merken al rond hun veertigste dat hun ooglenzen troebel wordt. Meestal doen de eerste verschijnselen van ouderdomsstaar zich echter pas later voor. Of u het merkt, hangt ervan af op welke plek in de ooglenzen de troebeling zich ontwikkelt en hoe groot die troebeling is. Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan krijgt u al gauw klachten.

U gaat bijvoorbeeld wazig zien, dubbelzien, u ziet kleuren doffer of u krijgt last van licht of schitteringen. Als u binnen korte tijd opeens veel sterkere brillenglazen nodig heeft, kan dat ook wijzen op ouderdomsstaar. Sterkere brillenglazen kunnen het zicht op den duur niet meer verbeteren. Doorgaans neemt de staar in de loop van de tijd toe. Het gezichtsvermogen wordt daarmee steeds slechter. Een bezoek aan de oogarts is dan noodzakelijk.

Wanneer behandelen

Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen het dagelijkse werk en hobby's te kunnen doen, hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Een operatie is dan niet direct noodzakelijk. Het is echter wel realistisch om rekening te houden met een staaroperatie in de toekomst. Staar wordt immers nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Is (beginnende) staar eenmaal ontdekt, dan blijft u onder controle. De oogarts volgt op die manier de ontwikkeling van de staar. Zodra de staar te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer worden hersteld met een staaroperatie. Wanneer dit moet gebeuren, kunt u in principe zelf bepalen, maar wel in overleg met uw oogarts.

Behandeling

Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Een staaroperatie kan het gezichtsvermogen vrijwel volledig herstellen. Bij deze operatie haalt de oogchirurg de troebele lens uit het oog en vervangt deze door een kunstlens. De oogchirurg opereert altijd maar één oog per operatie. Zo kunt u kort na de operatie alles weer doen, omdat u nog voldoende zicht heeft door uw niet-geopereerde oog. Staaroperaties worden heel regelmatig uitgevoerd. De meest voorkomende operatie is volgens de Phaco-techniek. Hierbij wordt met een apparaat de lens 'stuk getrild' en worden via een klein sneetje (< 3 mm) de stuk getrilde deeltjes uit het oog verwijderd. De kunstlens wordt vervolgens gevouwen ingebracht en deze ontvouwt zich hierna binnen het oog. Wanneer de lens te hard is om stuk getrild te worden, wordt de lens op de klassieke manier verwijderd via een iets groter sneetje.

Lenskeuze

Bij de staaroperatie wordt uw vertroebelde lens vervangen door een kunstlens. Hierin zijn verschillende mogelijkheden:

Standaard implantlens (monofocale lens)

Bij het grootste deel van de patiënten wordt deze lens gekozen. Met de lens kan men na de operatie op één afstand (meestal in de verte) weer scherp zien. Na de operatie is er dan een leesbril of een vertebril of beide nodig. Vindt u het niet erg om na de operatie een bril te dragen? Dan is deze lens het meest geschikt. Deze lens wordt door de zorgverzekeraar **volledig vergoed**.

Torische Implantlens

Deze lens is geschikt voor mensen met een cilinderafwijking in de bril. Bij een cilinderafwijking is het goed mogelijk om een standaardlens te plaatsen, echter de cilindersterkte is na de operatie dan nog steeds aanwezig. Een torische lens is een lens die ook de cilinder in uw oog corrigeert. U hoeft dan voor afstand waarschijnlijk geen bril meer te dragen na de operatie, maar wel voor dichtbij.

Het is belangrijk dat de torische lens heel precies geplaatst wordt bij de operatie. Er bestaat een mogelijkheid dat de lens na de operatie nog draait in het oog. Indien deze verdraaiing te groot is zal de oogarts de lens opnieuw positioneren op de operatiekamer.

Deze torische lenzen wordt door de zorgverzekeraar meestal **niet vergoed**, de kosten van de lens betaalt u dan zelf. De staaroperatie wordt wel volledig vergoed. Alleen bij een cilinder > 4,5 dioptrie wordt de torische lens wel vergoed.

Multifocale lens

Deze lens is speciaal ontwikkeld om minder afhankelijk te zijn van een bril. Deze lens vormt een scherp beeld dichtbij, veraf en de tussenafstand. De lens heeft zijn werking door meerdere scherpe beelden te vormen op verschillende afstanden, waartussen de hersenen dan het juiste beeld moeten kiezen. Dit kan alleen maar wanneer u deze lens in beide ogen heeft. Dus **beide ogen** moeten geopereerd worden. Deze multifocale lenzen kunnen alleen geplaatst worden als er geen andere oogziekten aanwezig zijn.

U moet goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden en onmogelijkheden van deze lens, voordat u de keuze kunt maken of u zo'n lens wilt hebben. Hiervoor zal altijd een uitgebreid voorlichtingsgesprek worden gevoerd met de oogarts.

Bijwerkingen multifocale lens

Na het plaatsen van multifocale lenzen is er een kans op glare (schitteringen) of halo's (kringen rond lampen) in het donker, daarnaast is er een kans op contrastverlies. Dit kan een gevolg zijn van de vele zones van een multifocale lens. De meeste mensen ervaren deze bijwerkingen echter niet als storend.

Uiteindelijk heeft 80% van de patiënten bij het lezen van de krant geen bril meer nodig.

De multifocale lenzen worden door de zorgverzekeraar **niet vergoed**, de kosten van de lens betaalt u zelf. De staaroperatie wordt wel volledig vergoed.

Ook bestaat er de mogelijkheid voor torische multifocale lenzen, de kosten voor deze lenzen liggen nog wat hoger).

Voor zowel de torische als de multifocale lenzen geldt dat er altijd een kleine kans bestaat dat er door onvoorziene gebeurtenissen tijdens de operatie toch gekozen moet worden voor een monofocale lens. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid dat, ondanks alle zorgvuldigheid, de uitkomst niet de gewenste is en er een nieuwe reststerkte ontstaat. Indien deze reststerkte als storend wordt ervaren kan deze met een bril, contactlenzen of, indien mogelijk, met een aanvullende laserbehandeling gecorrigeerd worden.

Als u een torische of multifocale lens overweegt krijgt, u meestal nog een extra afspraak om met de operateur te overleggen. Iedere oogarts heeft in het Elkerliek een eigen subspecialisme, dus niet iedere oogarts brengt deze specifieke lens in. De polikliniekassistent kan u hierover verder informeren.

Oogarts in opleiding

Omdat er oogartsen in opleiding zijn in dit ziekenhuis, kan het zijn dat de operatie door een oogarts in opleiding wordt verricht. De oogarts in opleiding opereert altijd samen met uw eigen oogarts of een andere oogarts. Als u hiertegen bezwaar heeft, geef dit dan van tevoren aan. De oogarts voert uw operatie dan zelf uit.

Complicaties

In meer dan 95% van de gevallen verloopt een staaroperatie probleemloos. De belangrijkste complicaties zijn infecties (0,3%) en/of een kapselscheur met glasvochtverlies (2%). Na een staaroperatie komen normaal gesproken weinig tot geen klachten voor. Een 'korrelig' gevoel in het geopereerde oog komt vaak voor, maar verdwijnt na verloop van tijd. Na ongeveer een week ziet u weer helder.

Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Overigens is opereren de enige manier om echt iets te doen aan ouderdomsstaar. Er bestaan geen medicijnen tegen staar.

Wat gebeurt er voor de operatie

Als u samen met uw specialist heeft besloten dat een operatie in uw geval het beste is, dan krijgt u meteen een oogheelkundig onderzoek waarbij de assistente van de oogarts de sterkte van de kunstlens bepaalt.

Omdat alle voorbereidende onderzoeken meteen gedaan worden op de polikliniek van de oogartsen, neemt uw bezoek enige tijd in beslag. Ook bespreekt de oogarts met u welke plaatselijke verdoving u krijgt. Vervolgens wordt u op een wachtlijst geplaatst. U krijgt een telefonische oproep van de afdeling Opname en planning zodra een operatiedatum bekend is. Zorgt u er daarom voor dat de juiste telefoonnummer(s) in het ziekenhuis bekend zijn.

Verdoving

Indien de oogarts de verdoving door middel van druppels zelf toedient, hoeft u **niet** naar de polikliniek van de anesthesiologen

Als de verdoving door de anesthesioloog door middel van een spuit of algehele anesthesie wordt toegediend, krijgt u een afspraak voor een bezoek aan de polikliniek van de anesthesiologen thuisgestuurd. Tijdens dit polikliniekbezoek beoordeelt de anesthesioloog uw algemene gezondheidstoestand. Zo nodig krijgt u advies over uw medicijngebruik op de dag van de operatie. De anesthesioloog bespreekt met u of u nuchter moet blijven. Ook heeft u een gesprek met een verpleegkundige.

Vorbereiding thuis

Aangezien u in uw eigen kleding wordt geholpen, raden wij aan om makkelijk zittende kleding te dragen. Het kan zijn dat u wordt gevraagd om uw korset en/of steunkousen uit te doen, zeker als u een nacht moet blijven. Ook adviseren wij u om uw sieraden thuis te laten.

Indien het oog wordt verdoofd met druppels of door middel van een spuit hoeft u **niet nuchter** te zijn. Enkele dagen vóór de opname krijgt u een sms- bericht met betrekking tot nuchter zijn. Dit bericht mag u dan negeren. Indien u wordt verdoofd door middel van algehele anesthesie (u wordt in slaap gebracht), moet u wèl nuchter blijven. U mag uw medicijnen zoals u gewend bent innemen en de oogdruppels gebruiken die u normaal ook gebruikt, tenzij de arts dit anders met u heeft afgesproken.

Verdoving met druppels	U hoeft niet nuchter te zijn
Verdoving met spuit	U hoeft niet nuchter te zijn
Verdoving met algehele anesthesie (u wordt in slaap gebracht)	U moet wel nuchter zijn.

U mag na de operatie niet zelf naar huis rijden, zorg dus voor vervoer.

In het ziekenhuis

Op de dag van de staaroperatie hoeft u zich **niet** te melden bij de polikliniek van de oogartsen. U gaat vanuit de centrale hal naar de 2e verdieping. Volg dan vanuit de lift/trap de borden 'Oogbehandelkamer' en meldt u in de betreffende ruimte.

Indien u begeleiding mee wilt nemen, dan is dat welkom, echter wij verzoeken u dit te beperken tot **één persoon**.

In het geval dat u één nacht moet blijven, meldt u zich bij de receptie in de centrale hal.

Vorbereiding

Voor de ingreep zal een verpleegkundige oogdruppels toedienen in het te opereren oog. Dit is nog niet de verdoving. Daarna wordt u naar de operatiekamer gebracht en vindt de staaroperatie plaats. De behandeling zal in totaal, inclusief de voorbereiding, ruim twee uur duren, afhankelijk van de soort verdoving die u krijgt.

Wat gebeurt er na de operatie

Indien de ingreep in dagbehandeling gebeurt, mag u na ongeveer een (half) uur na de staaroperatie weer naar huis.

Het is belangrijk om thuis te zorgen voor de eerste opvang in verband met het beperkte zicht.

U krijgt een oogkapje om infecties en irritaties te voorkomen. Voordat u naar huis gaat krijgt u een recept voor oogdruppels mee waar u dezelfde dag mee moet beginnen. Deze druppels gaan ontstekingen in het oog tegen.

Het is belangrijk dat gedurende drie weken het geopereerde oog gedruppeld wordt volgens het schema dat u mee naar huis krijgt.

U moet met het meegegeven recept de oogdruppels ophalen bij de apotheek.

Oogdruppelinstructie

Hoe u oogdruppels moet toedienen vindt u in de folder 'Oogdruppelinstructie'.

De verpleegkundige op de afdeling zal dit aan u uitleggen, evenals verdere leefregels. De leefregels die u thuis moet volgen zijn afhankelijk van de operatietechniek die door de oogarts is gebruikt. Het is belangrijk dat u na de operatie niet in het oog wrijft of op het oog drukt.

Het genezingsproces is mede afhankelijk van de na te volgen leefregels.

Als u zelf niet in staat bent om te druppelen (drie maal per dag), regel dan tijdig hulp van familie of buren. Alleen in het uiterste geval kunt u via het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg) hulp bij het druppelen aanvragen

U krijgt ook een afspraak mee voor controle de volgende dag op de polikliniek van de oogartsen. Het kan zijn dat de controle één dag na de operatie door een andere oogarts wordt uitgevoerd. Helaas kunnen wij bij deze afspraak niet altijd rekening houden met uw wensen zoals tijdstip of locatie.

Contact opnemen na de operatie

Mocht na de eerste controle pijnklachten of vermindering van gezichtsscherpte optreden dan moet u contact opnemen met de oogarts. Tijdens kantooruren met de polikliniek van de oogartsen en buiten kantooruren met de Spoedeisende hulp.

Controle na vijf weken

Vijf weken na de ingreep vindt er een eindcontrole plaats van het behandelde oog. Indien nodig krijgt u een brilrecept mee. Als het aan de orde is, wordt u ook op de wachtlijst geplaatst voor de ingreep aan het andere oog. Deze controle wordt uitgevoerd door een optometrist die hierin gespecialiseerd is.

Nastaar

Het is mogelijk dat na verloop van tijd na een staaroperatie vertroebeling van het lenskapsel optreedt. Dit noemen we nastaar. U kunt merken dat het gezichtsvermogen hierdoor afneemt. Nastaar is heel goed te behandelen met een ooglasers.

Tot slot

Heeft u nog vragen over deze behandeling neemt u dan contact op de polikliniek Oogheelkunde, telefoonnummer 0492 – 59 59 52.

Telefoonnummers en adressen

Polikliniek Oogartsen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 12

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 52

Spoedeisende hulp

T: 0492 – 59 55 71

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25

5707 HA Helmond

T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16

5751 CB Deurne

T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2

5421 DB Gemert

T: 0492 – 59 55 55

